

Bakalářské práce (obecné informace)

Zadávání, psaní a odevzdávání bakalářských prací se řídí [Směrnicí děkana PF UJEP Ústí n. L. č. 5E/2019: Vedení, psaní a odevzdávání kvalifikačních prací na PF UJEP](#). Je nutné, aby student výše uvedenou směrnicí nastudoval, neboť následující dokument se již zaměřuje na specifika bakalářských prací odevzdávaných na KVK PF UJEP (zejména pak upřesňuje jednotlivé typy BP).

Doporučení pro zadávání

Katedra výtvarné kultury doporučuje, aby zadání kvalifikační práce proběhlo alespoň 1 rok před plánovaným odevzdáním kvalifikační práce k obhajobě (datum odevzdání je součástí Harmonogramu PF UJEP na příslušný akademický rok).

Vybraného vedoucího práce student oslovuje s **ujasněným tématem či koncepcí práce**, které doprovází návrhem anotace a vlastním pedagogickým, či uměleckým portfoliem (dle vybraného typu práce).

Při volbě tématu si student odpovídá na následující otázky:

- Proč je toto téma zajímavé a čím je pro studovaný obor důležité a obohacující?
- Jaké je zastoupení tématu v odborné literatuře (závěrečné práce, česká, popřípadě cizojazyčná odborná literatura)?
- Jaké problémy bude vlastní práce popisovat a objasňovat?
- Jaké jsou hlavní a dílčí cíle projektu?

Postup zadání:

1. **Zadání kvalifikační práce se uskutečňuje prostřednictvím IS STAG.** Detailní popis je uveden v článku 3 [směrnice děkana č. 5E/2019](#). Podklad VŠKP (po schválení vedoucím práce, garantem studijního programu a vedoucím katedry v IS STAG) student vytiskne a odevzdá na sekretariátu KVK.
2. Nejpozději 3 týdny před odevzdáním závěrečné práce si student vyzvedne u sekretářky katedry kompletní *Zadání bakalářské práce*, vytištěné ve 4 exemplářích.
3. Jeden exemplář zadání poté student odevzdá vedoucímu katedry, druhý exemplář předá student vedoucímu práce a zbylé dva si ponechá a vloží je později do vazby dvou povinných výtisků své budoucí kvalifikační práce. Formulář *Zadání bakalářské práce* vyplněný po 1. 1. 2020 **již není nutné** opatřovat podpisy vedoucího práce, garanta studijního programu/oboru ani vedoucím katedry.
4. **Případnou změnu v zadání** kvalifikační práce je nutné zanést do IS STAG a znovu nechat schválit všemi příslušnými pracovníky (vedoucí práce, garant, vedoucí katedry).

Témata

Konkrétní téma kvalifikační práce může vycházet z témat, která **vypisuje na základě předložených návrhů vyučujících vedoucí katedry**, a jsou zveřejněna na webových stránkách katedry v dokumentu s názvem **Navrhovaná témata kvalifikačních prací**, nebo

může být téma **zvoleno studentem**, pokud vychází z jeho předchozí činnosti a osobního zaměření (v tom případě pak student finální podobu tématu diskutuje s vybraným vedoucím bakalářské práce).

Typy bakalářských prací

- **Výtvarné dílo a jeho výtvarně pedagogický přesah (dále VPP)¹**

Výsledkem bakalářské práce je řešení výtvarného/uměleckého problému formou hmotného nebo nehmotného **artefaktu, nebo výkonu** estetických uměleckých kvalit a odborný text kontextualizující danou problematiku a její pedagogický přesah.

Textová část obsahuje teoretickou stať vážící se ke kontextům řešeného problému (viz dále, v sekci *Obsah*) a vsazující ho do kulturně-historického a uměleckého kontextu. Dále obsahuje kvalitní fotodokumentaci a dokumentaci na CD.

VPP popisuje možnosti, metody a formy interpretace, či zprostředkování vzniklého díla, jeho forem a významů. VPP rozvíjí a interpretuje koncept výtvarného díla, které ještě nemusí být vytvořeno ve své finální podobě, ale student ho již tematizuje a koncepčně ukotvuje. Výtvarně pedagogickým přesahem student ověřuje účinnost díla v rozšířeném sociálním prostoru, který nemusí být nutně školní, ale může se jednat o práci v galerijním prostoru, o workshopy pro různé sociální skupiny, o práci s vlastní rodinou, přáteli apod.

Rozsah konkrétní bakalářské práce určí podle typu práce její vedoucí. Minimální rozsah je však 20 normostran² textu (počítáno bez formálních kapitol).

- **Výtvarně pedagogická práce**

Jedná se o typ práce zaměřený na **tvorbu, realizaci a evaluaci výtvarných pedagogických a reedukačních přístupů či projektů**, či na **tvorbu, realizaci a evaluaci výtvarných metodik**. Cílovou skupinou jsou žáci, studenti, klienti se specifickými vzdělávacími potřebami či jiné sociální skupiny.

Výsledkem práce je konkrétní realizované výtvarně pedagogické dílo, doplněné o jeho výchozí oborová teoretická východiska. Je provázené kompletním popisem metod a forem práce s hodnocením jejich funkčnosti, popisem cílů a zhodnocením jejich dosažení. Hodnotí vlastní pedagogické postupy autora.

Přílohou práce je kvalitní fotodokumentace popsání a reflektování procesu vzniku žákovských či klientských prací (tedy nikoliv pouze finálních děl). Výtvarně pedagogická práce se odlišuje od ostatních typů kvalifikačních prací, které obsahují VPP, především rozsahem pedagogických úvah, rozšiřujícími alternativami, které prohlubují koncept práce, modifikacemi pro různé sociální skupiny a teoreticky zakotveným zdůvodněním. Detailně popisuje způsob režie pedagogického díla, proces vzniku prací, alternativní či chybová řešení a jednotlivé fáze koncepčně kotví.

Vlastní text práce zpravidla nepřesahuje 50 normostran², minimální rozsah je 30 normostran vlastního textu práce (počítáno bez formálních kapitol).

- **Empirická (výzkumná) práce**

Empirická práce je orientována na **pedagogický výzkum v oblasti výtvarné edukace**, kde sleduje, popisuje a hodnotí příčiny, účinky a vlivy výtvarně pedagogických postupů, přístupů, či intervencí. Obsahem práce je deskripce současného stavu sledované problematiky, kompletní popis výzkumného designu, vyhodnocení výzkumu, interpretace získaných dat a vřazení interpretovaných výsledků do kontextu jiných výzkumů se stejnou nebo příbuznou problematikou.

Vlastní text práce zpravidla nepřesahuje 50 normostran², minimální rozsah je 30 normostran vlastního textu práce (počítáno bez formálních kapitol).

- **Umělecko-historická práce a její výtvarně pedagogický přesah¹**

Tento typ práce má charakter studie, jejímž obsahem je **reflexe sledovaného uměleckého či kulturního fenoménu v historickém či současném umělecko-kulturním kontextu**. VPP popisuje návrh způsobů, možností, metod či forem interpretace, nebo zprostředkování reflektovaného fenoménu ve výtvarné edukaci. Student v něm dokazuje schopnost transformovat zvolené téma do pedagogického díla spolu s odůvodněním vybraných postupů, přístupů a strategií.

Je možné popsat již realizovanou výtvarně pedagogickou akci, pokud je její téma a námět shodný s tématem teoretické práce a pokud vznikla v širším kontextu studentova specifického zájmu a směřování.

Vlastní text práce zpravidla nepřesahuje 50 normostran, minimální rozsah je 30 normostran vlastního textu práce (počítáno bez formálních kapitol).

Aktualizace v souvislosti s pandemií covid-19

V případě uzavření škol či spolupracujících institucí z důvodu pandemie je **bezpodmínečně nutné konzultovat další postup s vedoucím práce**, příp. s garantem studijního oboru/programu. **Po vzájemné dohodě** je možné výtvarně pedagogický přesah / výtvarně pedagogickou práci realizovat následující formou:

- realizovat plnohodnotnou online výuku (pokud splňuje všechny podmínky VPP nebo podmínky pro výtvarně pedagogickou práci),
- realizovat vlastní výuku (resp. výchovně vzdělávací aktivity) v komunitních či rodinných skupinách (pokud splňují všechny podmínky VPP nebo podmínky pro výtvarně pedagogickou práci, a zároveň jsou v souladu s aktuálním stavem [PES](#)),
- odložit vypracování a odevzdání kvalifikační práce,
- upravit téma a cíle kvalifikační práce.

Obsah

V textu musí být jasně odlišen vlastní názor bakalarianta od názorů přejatých. I při volné interpretaci přejatého názoru je nutné uvádět autora (citovat) **dle platné normy ČSN ISO 690**. Tyto údaje musí být součástí jednotného poznámkového aparátu. Seznam použité studijní literatury je řazen abecedně a je rovněž sestaven podle normy ČSN ISO 690. Nedílnou součástí bakalářské práce je kvalitní fotodokumentace, případně dokumentace na CD. Rozsah a struktura příloh na CD bude záviset na individuální dohodě s vedoucím práce.

Práce by měla obsahovat:

- Vztah zvoleného tématu ke studovanému oboru.
Jak autor začleňuje zvolené téma do struktury studovaného oboru a kterou dílčí oblast obohacuje. Kterí autoři jsou pro studenta nosní a navazuje na jejich myšlenky/dílo.
- Formulace problému.
Charakteristika výchozí situace a stav, ke kterému by měla jeho práce dospět.
- Vymezení cílů práce.
Jasný a srozumitelný popis, co bude **výsledkem a smyslem** jeho úsilí.
- Definice základních pojmů.
Vyjasnění pojmů, které jsou v práci používány a se kterými autor zachází. Žádoucí je odborná definice v kontextu oboru, nikoliv encyklopedická definice.
- Volba metod práce.
Kromě známých metod empirického výzkumu student, který si zvolil jinou, než empirickou práci popíše a objasní, jaké metody práce použil (např. autorská tvorba, umělecký průzkum...)

- Analýza a interpretace získaných / zjištěných údajů a skutečností. V této části se student vrací k vymezení cílů práce a konstatuje/dokládá jejich splnění.

Odevzdání

Vytištěnou bakalářskou práci je třeba v **předepsaném termínu** (dle harmonogramu fakulty) v obou vyhotoveních **nechat potvrdit na studijním oddělení** PF UJEP a potvrzené BP odevzdat v termínu sekretářce katedry.

Součástí procesu odevzdání kvalifikační práce je i její prezentace na výstavě BPDP.

V Ústí nad Labem, 30. 9. 2022

**Mgr. Miroslav Hašek, Ph.D.,
vedoucí katedry výtvarné kultury PF UJEP v Ústí n. L.**

¹ Výtvarně pedagogický přesah:

- stanovuje cíl a oborový problém k vyřešení (aktivizace účastníka)
- proces k jejich dosažení rozděluje na fáze, které jsou reflektovány (kontrola funkce, zacílení a účinnosti procesu)
- pracuje s chybou (Dytrtová 2013, s. 189)
- pracuje dialogickou formou (aktivizace účastníka otázkami)
- připravuje alterace (další vhodné postupy)
- v reflektivní části hodnotí tento proces a způsob dosažení cílů
- vše dokládá ve fotodokumentaci fází i finálních prací, které jsou vždy komentovány a popsány (název, technika, formát, věk autora, případný komentář)
- díla jsou analyzována (kvalita/omyly, relativní posun autora, dosažení cílů)

Výtvarně pedagogický přesah (dále jen VPP) je realizován v **pedagogickém díle**, což je zdůvodněná režie fází a kroků, vedoucích k dosažení vytčeného cíle: *co a jak se žáci naučí, čemu novému porozumí, co nově aplikují*. Fixuje procesy obsahující intencionální (záměrné) učení, které začíná od toho, co žák již zná. Proto pedagogické dílo vědomě nastavuje problém k řešení, který propojuje s aktuálními zájmy, problémy, situacemi žáků. Pracuje efektivně s chybou. Ve vhodných fázích používá dialogické a jiné aktivizační formy, které jsou zdůvodněně zacílené k dílčím fázím. Fáze mají zdůvodněnou posloupnost a svůj rámcový význam, který je kontrolován zpětnou průběžnou reflexí.

Pedagogické dílo obsahuje alternativy scénáře. Zdůvodňuje vybrané a zavržené alternativy.

Přepokládá ve zdůvodněných částech obtíže a navrhuje jejich řešení. Účastník nemá být veden „k interpretaci“ díla, ale k problematice utváření interpretace, k hledání argumentů pro platnost svých návrhů. Čili nejen k hotovým analýzám, interpretacím či strukturám děl, ale k cestám za těmito konstrukty.

Ve VPP student volí adekvátní metody a v reflektivní části se o dosaženém cíli (vědomostech, schopnosti aplikovat) přesvědčí, tj. monitoruje nesoulad mezi tím, co se účastníci učí, a tím, co skutečně ovládají. Tyto vědomé fáze aktivizují účastníka a oborový problém učiní srozumitelný. Mluvíme o didaktické znalosti obsahu, jedná se o ty nejučinnější analogie, příklady, vysvětlení, způsoby znázorňování a formulování tématu, které je učiní srozumitelným pro jiné.

VPP je možné realizovat formou výtvarného zadání (Dytrtová 2013, s. 194), animace v galerijním prostoru (tamtéž, s. 169), nebo ho můžeme sledovat v režii výtvarného workshopu.

Zpracováno detailněji v literatuře: DYTRTOVÁ, K. *Interpretace a metody ve vizuálních oborech*. Ústí n. L.: Acta Universitatis UJEP Ústí nad Labem, 2013. 248 s. Praktická část s. 165–248.

² Normostrana odpovídá 1800 znakům (vč. mezer). Rozsah bakalářské práce lze zjistit jednoduše tak, že v textovém editoru označíme text (od Úvodu po Závěr, tj. bez formálních kapitol) a uvedený počet znaků vydělíme číslem 1800.